

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

238. An ad contrahendam affinitatem necesse sit non solum virum, sed etiam foeminam seminare? Et cursissimè infertur, ad consummationem matrimonij requiri etiam seminationem foeminæ. Et deducitur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

& Syluester verb. Matrim. S. 9. 15. pro hac sententia citat Innocentium, Hostiensem, & Vgonem, quibus adde Caietanum in 2. 2. quest. 154. art. 11. & hanc sententiam probabilem putat Sanchez de matrim. 10. 1. lib. 2. dist. 2. 1. num. 11. & Ioannes Suarez in Enchiridio casuum conscientia lib. 5. verb. affinitas, & ad contrahendam Ad rationem verò Basilij Pontij posset quis respondere, quòd non est ita constans opinio illa, vt semen foemineum non requiratur ad generationem, quin sententia contraria non sit probabilis, & illam acerrimè contra Aristotelem, non solum tuerentur medici, duce Hippocrate lib. de genitura, & Galeno lib. 6. de locis affectis, c. 5. Vallesio lib. 2. contr. Medic. cap. 6. Vega lib. 1. de arte medendi cap. 3. Petrus Meta, tr. de femine, §. iam verò, sed etiam præstantissimi Theologi, vt Scotus in 3. dist. 4. q. unica, Bonaventura q. 1. n. 3. 1. Maior quest. 3. art. 4. & alij, quos citant Conimbrienses de generat. lib. 1. cap. 4. 7. 27. Sed tu tene communem sententiam.

RESOL. CCXXXVIII.

An ad contrahendam affinitatem necesse sit non solum virum, sed etiam feminam feminare? Et curissime inferatur ad consummationem matrimonij requiri etiam feminam feminare? Et deducitur etiam, quòd si viro seminante, mulier non seminauerit, idque partibus constet, an possint Religionem ingredi, sique probabile, quòd per professionem soluantur matrimonium, atque adeo pars in seculo relicta possit aliud matrimonium inire? Etiamque sequitur, quòd si vir in eadem circumstantia, mortua vxore, aliam accipiat, cum qua consummet matrimonium, an id circo impediatur Ordines sacros accipere, quia ex eo capite non erit bigamus? Et tandem queritur, an quando copula fornicaria est, iure naturali oriatur affinitas? Ex patr. 3. tr. addit. Ref. 21.

§. 1. P lausibilis erit lectoribus hæc resolutio. Dico igitur quòd in tali casu communiter asserunt DD. sufficere tantum semen viri. Ita Villalob. in summa. tom. 1. tr. 1. 4. diff. 1. 1. n. 8. Comitulos in respons. mor. lib. 1. q. 30. n. 2. & Doctores quos citat & sequitur Sanchez de matrim. tom. 2. l. 7. dist. 64. n. 2. 1. & ego adduxi in 3. par. tr. 5. resol. 19. Et ratio est, quia copula sine emissione seminis foemina est copula perfecta, & sufficiens ad generationem; ergo per illam contrahitur affinitas; quòd autem ad generationem sufficit solum semen viri, tradit Aristoteles l. 2. de gener. c. 2. Auicenna l. 9. animal. c. 1. & D. Thom. in 3. part. q. 37. art. 5. ad 3. quem ferè omnes Theologi sequuntur. Rosella verb. impedimentum 14. num. 8. Tabiena eodem verb. 4. q. 2. n. 3. in fine. D. Antoninus par. 3. tit. 1. c. 1. 1. ante §. 1. Sotus in 4. dist. 27. q. 1. art. 4. Henriquez l. 1. c. 8. num. 8. in glossa littera N. & alij. Vnde Ancharanus in cap. fraternitati, de eo qui cognoscit consanguineo post principium, ait ad affinitatem non requiri semen foeminae.

2. Sed his non obstantibus, ego cum Sanchez ubi supra n. 20. in fine, in dicta resol. putavi contrariam sententiam esse probabilem, quam nouissimè præter DD. quos in d. resol. citavi, ex Theologis Societatis Iesu tenet Gaspar Hurtado tr. de matr. disp. 20. diff. 1. n. 4. ubi sic ait. Ad affinitatem non sufficit seminatio viri in matricem foeminae, in qua est sanguinis mensura ad generationem paratus, sed etiam requiritur seminatio foeminae, vt indicatur in can. lex diuina constitutionis 27. q. 2. dum in eo requiritur sanguinis (id est seminis) commixtio; quia Galenus docet quòd etiam seminatio foeminae est necessaria ad generationem. Et sanè semen foeminae non videtur ad aliud à natura institutum. Sic ille. Tenet etiam hanc sententiam ex Dominicanorum familia Lopez in instrum. part. 2. cap. 50. Grassius p. 1. l. 2. c. 70. num. 8. & ex veteribus Innocentius, Archidiaconus. Bellameta, Cardinalis Astensis, Nicolaus de O. bellis, Gaeta, & alij penes Sanchez loco citato.

tiam ex Dominicanorum familia Lopez in instrum. part. 2. cap. 50. Grassius p. 1. l. 2. c. 70. num. 8. & ex veteribus Innocentius, Archidiaconus. Bellameta, Cardinalis Astensis, Nicolaus de O. bellis, Gaeta, & alij penes Sanchez loco citato.

3. Et ideo non grauior hic apponere verba Ioannis Præpositi in addit. ad 3. part. D. Thomae, quæst. 5. de insolubili matrim. dub. 9. n. 79. sic asserentis. Non est improbabile ad consummationem matrimonij requiri etiam seminationem foeminae. Primò, quia multorum est sententia, quòd semen foemineum per se etiam requiratur ad generationem, & quòd mater etiam per suum semen etiam actiue concurrat ad generationem tanquam materia. Secundò Benedictus Pontifex in can. lex diuina constitutionis, dicit osculù non parere propinquitatem, quòd nullam faciat sanguinis commixtionem; ergo ad affinitatem (de qua ibi loquitur) iuxta illum requiritur commixtio seminis virilis, & foemineae, cum non possit dici commixtio sanguinis si adsit solum semen virile. Ita Præpositus. Ex quibus rectè inferit primò, quòd si viro seminante mulier non seminauerit, idque partibus constet, possint religionem ingredi, sique probabile, quòd per professionem soluantur matrimonium, atque adeo pars in seculo relicta possit aliud matrimonium inire. Inferitur secundò, si vir in eadem circumstantia mortua vxore aliam accipiat, cum qua consummet matrimonium, non idcirco impediatur sacros Ordines accipere, quia ex eo capite non erit bigamus, vt satis est probatum in tr. de irregularitate, qui, Deo dante, videbit lucem in 4. parte breui edenda. Igitur ex supradictis dicendum est affirmatiuam sententiam circa præsentem questionem probabilem & tutam esse in praxi, vt ipsimet aduersarij fatentur, Sanchez, Villalob. Comitulos: & clarè hanc opinionem præter DD. citatos, docet etiam D. Thomas in 4. dist. 4. quest. 1. art. 1. quest. 4. ad 2. ubi sic ait. Vir & mulier efficiuntur vna caro per commixtionem seminum, vnde quantumcùque aliquis claustra pudoris frangat, nisi commixtio seminum sequatur, non contrahitur affinitas. Ita Sanctus Doctor, quod iidem verbis docet D. Bonaventura etiam in sent. dist. 4. 1. quest. 1. Vnde ex his sequitur stante probabilitate huius opinionis, eum qui habuit copulam cum forore, v. g. vxoris, si illa non seminauit, nullam contraxisse affinitatem, & ideo posse sine vlla dispensatione petere à sua vxore debitum.

4. Et pro coronide huius resolutionis non desinam hic inquirere, an quando copula fornicaria est, iure naturali oriatur affinitas. Affirmatiuam sententiam docet Hurtado de matrim. disp. 20. diff. 2. n. 7. Coninch de Sacram. disp. 32. dub. 1. n. 49. quia etiam per dictam copulam fornicariam vir & foemina fiunt vna caro, & vnus sanguis, non minus quam pec coniugalem, vt patet ex D. Paulo 1. Cor. 6. dum ait. Qui adhaeret meretrici, vnus corpus efficitur, & erunt duo in carne vna. Sed negatiuam sententiam tenet Sanchez de matrimonio, tom. 2. disp. 65. n. 9. Pontius de matrimonio, lib. 7. cap. 33. num. 4. Henriquez lib. 12. cap. 1. num. 2. quia nulla sunt nomina, quibus nomenem sic affines ex fornicatione, deinde in l. non faciles, §. affines, & §. sciendū est, ff. de gradibus affinitatis, dicitur neque cognationem, neque affinitatem esse posse, nisi nuptiae non interdictae sint. Ex qua sententia, quam etiam tenet Villalobos in summa, tom. 1. tract. 14. diff. 17. n. 10. inferitur, vt ipse ait, [que est que siendo infidel conocio illicitamente a vna muger, se puede despues de baptizado casar con su hermana, porque no nacio de alli afinidad, y assi no tiene impedimento. Y lo mismo seria, si vn Christiano tratasse illicitamente con vna muger infiel, que podria despues casarse con vna hermana suya, que

Sup. hoc ma-
gis latè su-
pra in Ref.
114. & in
aliis eius
primæ not.

Sup. hoc in-
fra in Ref.
249. §. Secū-
do, & in
aliis eius
annot.
Sup. hoc ibi-
dem §. Ter-
tio.

Sup. hoc ibi-
dem. in
principio, &
in §. Hinc
&c.
Sup. hoc
ibidem, §.
Apparet.

Sup. hoc in
Ref. seq. pec-
toram.

fuisse Christiana.] Sic ille. Unde dicendum est utramque sententiam esse probabilem.

RESOL. CCXXXIX.

An affinitas ex copula fornicaria contracta impediatur matrimonium post Baptismum contractum?

Ex quo inferitur, quod si quis in infidelitate fornicatus est cum Titia, postea baptizatum non prohiberi, ut in uxorem non ducat filiam, vel sororem eiusdem Titie? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 261. aliis 262.

Sup. hoc prope finem Ref. præteritæ, à vers. Ex qua, sed lege præctatum §. per totum.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Coninch de Sacram. d. 32. dub. 4. num. 57. & Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 10. part. 4. c. 6. n. 6. cum aliis, quia tunc contrahentes subduntur legibus Ecclesiæ.

2. Sed ego probabilem etiam contrariam sententiam existimo, quam tuetur Henriquez lib. 12. c. 1. n. 2. & c. 3. n. 4. quem citat & sequitur Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 65. num. 10. Et ratio est, quia cum illa affinitas non sit vinculum naturale, & subinde non contrahatur tempore infidelitatis, nil est quod post Baptismum impediatur matrimonium inter illum infidelem, & consanguineam mulieris ante Baptismum fornicariæ cognitæ.

Sup. hoc figuranter in vers. not. Præteritæ.

3. Negant igitur hi Doctores, spectato iure naturali, ullam affinitatem ex copula fornicaria contrahi. Hinc inferitur, ut ego his diebus consultus respondi, quod si quis in infidelitate fornicatus fuit cum Titia, postea baptizatum non prohiberi, ut in uxorem non ducat filiam, vel sororem eiusdem Titie.

RESOL. CCXL.

An ex matrimonio rato, & non consummato oriatur impedimentum affinitatis, vel tantum publicæ honestatis? Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 25.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Ioannes Præpositus in 3. part. D. Thome, quæst. 7. de impedimentis. Matrim. dub. 1. num. 88. Nam quamuis vir & femina ante consummationem matrimonij non sint vna caro per commixtionem sanguinis: possunt tamen dici vna caro, eò quod vnus habeat dominium corporis alterius in ordine ad generationem. Præterea etiam ante consummationem matrimonij consanguinei vnus coniugis vocantur alterum affinem. Tertio ratione contractus matrimonialis legitimi apud gentes oritur quædam necessitudo inter consanguineos vnus coniugis, & alterum coniugem, ut etiam docet Sanchez disp. 65. n. 6. & plures alij, quæ necessitudo non potest esse publicæ honestatis, cum ea sit introducta lege Ecclesiastica. Quarto Doctores, qui censent iure naturæ priuignum non posse recipere nouercam in uxorem, loquuntur in genere, & intelligunt etiam de ea, quæ non fuit cognita, & in eo sensu quæstio agitur à Doctoribus, ergo vtrique supponunt inter priuignum, & nouercam nondum cognitam oriri quandam propinquitatem iure naturæ: non est autem publicæ honestatis, cum ut dictum est, illa introducta sit lege Ecclesiastica, nec potest esse alia, quàm affinitatis. Ergo, &c. Vide etiam Ioannem VVigers in suppl. 3. part. quæst. 50. cap. 5. dub. 6. n. 15. Sed his non obstantibus ego adhæreo negatiuæ sententiæ, & puto in tali casu, ut in facti contingentia consului, oriri tantum impedimentum publicæ honestatis. Et ita tenent Doctores, quos citat & sequitur Sanchez de Matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 64. num. 25. quibus ego addo Basilium Pontium lib. 7. cap. 35. num. 1. Bonacinam quæst. 3. punct. 1. num. 9. &

punct. 12. n. 18. Gutierrez. cap. 33. n. 23. Coninch de Sacram. disp. 32. dub. 3. n. 46. & dub. 5. n. 70. Cælestina in Compend. Theol. Moral. tr. 2. c. 25. dub. 3. Fillicium tom. 1. tr. 10. cap. 6. num. 210. & 221. Reginaldum de 2. tract. 4. cap. 10. num. 94. & 96. Balseum in Theol. præf. verb. Matrimonium 8. n. 66. Ioannem Petit in Theol. Sacram. tr. 8. lect. 112. & alios penes ipsos. Probatur ratio nondum consummato, sed tantum publicæ honestatis, quia affinitas sine copula carnali confluente non potest. Propinquitatis enim sanguinis verbus dicitur, non verbis efficitur, inquit Benedictus in cap. lex 27. q. 2. & nouissimè declarauit Pius V. in quodam Breue quod incipit, Ad Romanum: & Cardinalium Congregatio, quorum declarationes extant apud Rebellium n. 109. & apud Fatinacium de 44. de reformat. Matrim. cap. 3. in hæc verba. An ex matrimonio contracto per verba de presenti, non consummato oriatur affinitas, vel impedimentum publicæ honestatis? Responder Congregatio non esse impedimentum iustitiæ publicæ honestatis, nec fortius ac maius vinculum, quàm impedimentum iustitiæ publicæ honestatis ex sponsalibus de futuro, & hoc Concilij decretum non loquitur de hoc impedimento, sed de illo tantum ex sponsalibus de futuro, ex quibus gradus istius impedimenti colligitur, non intelligit ad secundum gradum redactus, sed tantum illos qui contrahuntur ex sponsalibus de futuro, ut per Bullam felicis recordationis Pij V. sub dat. Romæ. Hæc ibi. Ex quibus patet ex matrimonio nondum consummato affinitatem non oriri, sed publicam honestatem.

2. Dices ad praxim nil deseruit hæc quæstio, cum sit tantum de nomine, nam vtrumque impedimentum affinitatis, vel publicæ honestatis diuini matrimonij, & ad quartum vsque gradum protenditur. Respondeo hanc quæstionem satis deseruire pro praxi, primò in ordine ad Datariam, quæ maiorem pecuniam requirit pro dispensatione impedimenti oriri ex affinitate, quàm ex publicæ honestatis. Secundo deseruit hæc quæstio pro excommunicatione lata in Clement. vnicuique, de consanguinitate, ubi excommunicantur contrahentes cum affinitibus, & idè secundum nostram sententiam eam non incurreret qui contraheret cum consanguineis prioris sponsæ de præsentibus non cognitis, quia ut probauimus ex matrimonio rato non oritur affinitas.

RESOL. CCXLI.

Quis scienter accessit ad consanguineam excois, si ignorabat tamen prohibitionem, & penam introductam an stante dicta ignorantia, egeat dispensatione ad petendum debitum?

Sed difficultas magis est, quando coniux habeat tantum ignorantiam solius pena impoite, videlicet, ne petatur debitum, scilicet tamen prohibitum esse in iure?

Et an ad incurrendam excommunicationem, suspensionem, interdictionem, irregularitatem, inhabilitatem, &c. non sufficiat, quod sciam opus esse prohibitum, sed ut sciam de pena, idque prohiberi sub pena excommunicationis, suspensionis, interdictionis, irregularitatis, inhabilitatis, &c. Ex part. 3. tr. 5. & Misc. Ref. 12.

§. 1. **I**n tali casu posse sine dispensatione petere debitum existimo contra Cordubam in op. lib. 1. cap. 12. art. 1. & Rodriguez in sum. tom. 1. c. 244. num. 11. & ita docet Portel. in addit. ad dubia regular. tom. 1. c. 244. num. 29. Basilium Pontium de matr. lib. 10. c. 17. num. 10.